Vogelwerkgroep Zuid Kennemerland

Aan de Gemeenteraad van Hillegom
Postbus 32
2180 AA Hillegom

Hillegom, 24-12-2020

Betreft: Zienswijze Vereniging Behoud de Polders en Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland inzake het Ontwerp omgevingsplan Buitengebied (Zaaknummer Z-20-140477)

Geachte leden van de Gemeenteraad,

Bijgaand ontvangt u de zienswijze van Vereniging Behoud de Polders en de Vogelwerkgroep Zuid Kennemerland met betrekking tot het Ontwerp omgevingsplan Buitengebied en de Zanderij. Wij verzoeken u om het ontwerp Omgevingsplan Buitengebied en Zanderij op de hierna genoemde punten gewijzigd vast te stellen.

Met vriendelijke groet,

namens het bestuur
Vereniging Behoud de Polders

namens het bestuur
Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland

Ton van de Reep
secretaris,
Vereniging Behoud de Polders

Chris Brunner
bestuurslid,
coördinator natuurbescherming
Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland

contactgegevens voor correspondentie
Ton van de Reep

Zienswijze Vereniging Behoud de Polders en de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland inzake het Ontwerp omgevingsplan Buitengebied en de Zanderij

Op 18 november 2020 heeft u de Ontwerp omgevingsplan Buitengebied en Zanderij ter inzage gelegd. Dit plan is op de website van de gemeente Hillegom geplaatst met de mogelijkheid om erop te reageren en een zienswijze op dit plan in te dienen.

Vereniging Behoud de Polders en de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland hebben het ontwerp omgevingsplan Buitengebied en Zanderij zorgvuldig doorgelezen.
Wij constateren dat er in dit ontwerp enkele kleine aanpassingen zijn gedaan naar aanleiding van onze zienswijze op de ontwerp consultatieversie Omgevingsplan Buitengebied, maar dat dit ontwerpplan naar onze mening onvoldoende beantwoord aan de koers en ambitie voor landschap en natuur in het buitengebied.

Onderstaand treft u toelichting op onze bevindingen inzake het ontwerp omgevingsplan Buitengebied en Zanderij aan.

Ligging en begrenzing van het plangebied

Op pagina 5 fig. 1 is de ligging en begrenzing van het plangebied weergegeven aan de hand van een kaart. Echter er ontbreekt een Legenda van de verschillende functiegebieden bij deze kaart, waardoor de lezer maar moet gissen wat de ingekleurde functiegebieden, stippel- en gearceerde streeplijnen inhouden.

Fysieke duurzaamheid/Landschap en natuur

Het ontwerp omgevingsplan vermeldt op pagina 10, in het afwegingskader uit de omgevingsvisie, bij Fysieke duurzaamheid Landschap en natuur:

- *Behouden of versterken van de herkenbaarheid/zichtbaarheid van de opbouw van het landschap (verkavelingspatroon e.d.)*
- *Behouden of versterken van gebiedskenmerken*
- *Behoud of toename van biodiversiteit*
- *Versterken van ecologische verbindingen*

De koers en ambities van de gemeente Hillegom op dit onderdeel zijn duidelijk, maar in het ontwerpplan zien wij op dit onderdeel helaas geen concrete uitwerking voor de toekomst. Dit geldt overigens ook voor de cultuurhistorische waarden van de Hollandse weides. In onze zienswijze van 12 juli 2019 hebben wij diverse aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen missen wij in het ontwerp omgevingsplan Buitengebied en Zanderij.

Daarom doen wij nogmaals een dringend beroep op u om de natuurwaarden en (weide)vogelfunctie in de Hollandse weides te versterken en de cultuurhistorische landschappelijke kenmerken te behouden in dit deelgebied, zodat er recht wordt gedaan aan de koers vermeld in Heerlijk Hillegom Duurzame (proef)tuin van Holland – ontwerp Omgevingsvisie Hillegom d.d. 16-04-2019.

Deze koers en ambities kunt u omzetten in concreet beleid door over te gaan tot actie.
Het moet niet blijven bij ambities die mooi op papier staan, maar waar in de praktijk niets mee wordt gedaan.

Onderstaand nogmaals onze aanbevelingen:

1. Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Wij adviseren om in het definitief Omgevingsplan een tekst op te nemen dat ernaar zal worden gestreefd om het Natuurgebied in beheer van het Zuid Hollands Landschap, het perceel aan de overkant van de Leek in de Vosse- en Weerlanerpolder, het veenweidegebied in de Oosteinderpolder in eigendom van Beverholding en in de toekomst ook andere agrarische percelen in deze polder, onder te brengen bij **het Natuurnetwerk Nederland** (NNN). Dit is heel belangrijk voor het behoud van biodiversiteit in het gebied, maar ook voor bedreigde vogelsoorten die in De Polders foerageren en broeden.
U kunt uw ambitie tonen door zelf het initiatief te nemen en een voorstel hiertoe in te dienen bij de Provincie Zuid-Holland.

2. Tegengaan en opruimen verrommeling

Om de natuurwaarden te versterken dienen waar mogelijk resterende agrarische functies tot goede natuurgebieden te worden omgevormd. Verrommeling dient te worden tegengegaan en voor zover aanwezig in de Hollandse weides te worden aangepakt.

3. Niet toestaan van lintbebouwing in de Hollandse weides (zie toelichting op volgende pagina).

Compensatieregeling

Op pagina 18 paragraaf Compensatieregeling heeft u het beleid geformuleerd van een gedeelte van het plangebied dat is aangewezen als compensatiegebied en deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland.

In de ontwerp omgevingsplan staat hierover:

‘Beleid
Een gedeelte van het plangebied is aangewezen als compensatiegebied. Het gebied is onderdeel van het Natuur Netwerk Nederland. Wanneer in dit gebied ontwikkelingen plaatsvinden moet hiervoor ontheffing worden aangevraagd.

Vertaling
Het omgevingsplan borgt de verdere versterking van het Hollandse weidelandschap door de functie Hollandse weides. Deze functie laat tevens kleinschalige recreatieve ontwikkelingen toe, mits dit niet ten koste gaat van aanwezige natuurwaarden.’

Ontheffing aanvragen voor activiteiten (woningbouw, wegenaanleg, recreatieve voorzieningen, etc.) in NNN of kwetsbaar buitengebied met een hoge biodiversiteit is niet meer van deze tijd, nu uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat flora en fauna in Nederland, Europa en wereldwijd razendsnel verdwijnt. Deze activiteiten dragen regionaal mede bij aan verder verlies van natuur met als gevolg de verdere bedreiging van ecosystemen.

Onlangs kwam SOVON Vogelonderzoek Nederland met zeer verontrustende cijfers waaruit blijkt dat de boerenlandvogels sinds 1990 met maar liefst 70% zijn afgenomen. Vooral weidevogels zoals de Grutto en Tureluur worden met uitsterven bedreigd, maar ook soorten zoals de Scholekster en Wulp gaan snel achteruit (zie bijlage).

Natuur

Op pagina 24 paragraaf 3.7 zien wij dat de tekst onder het kopje ‘Huidige situatie’ correct is aangepast, maar daarbij is het gebleven. Met de overige aanbevelingen die wij eerder via zienswijzen hebben ingediend is helaas niets gedaan. Wij verwijzen naar punt 1. van eerdergenoemde aanbevelingen.

Natuur - doorwerkingsregels

Terecht wijst u op pagina 26 naar het natuurbelang in het deelgebied Hollandse weides:

‘In het omgevingsplan zijn gebieden aangewezen waar het natuurbelang vooropgesteld wordt. In het deelgebied Hollandse weides worden nieuwe activiteiten alleen toegestaan als een bijdrage wordt geleverd aan de landschappelijke kwaliteit. Ook in andere deelgebieden moet een evenwichtige afweging gemaakt worden tussen nieuwe activiteiten en natuurbelang.’

Daarom adviseren wij u nogmaals dringend ‘de Levendige linten’ uit het ontwerp omgevingsplan Buitengebied te schrappen. En ook geen vergunningen af te geven voor lintbebouwing langs wegen en lanen langs de Vosse- en Weerlanerpolder en de Oosteinderpolder om de openheid van het landschap te behouden en de biodiversiteit van de natuur en/of de cultuurhistorische elementen te waarborgen.

Ook verzoeken wij u om geen vergunningen af te geven voor verdere uitbreiding van lintbebouwing langs de Leidsevaart in Hillegom o.a. in verband met de ecologische verbindingszone van het Natuurnetwerk Nederland.

Wij onderschrijven het Manifest van het CultuurHistorisch Genootschap ‘*Grenzen in zicht’ leidraad voor gemeenten in de Duin- en Bollenstreek’*, 12 december 2019.

Volgens Behoud de Polders en de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland leggen dure koopwoningen in de Levendige linten in het buitengebied te veel beslag op de fysieke omgeving, de natuur en de cultuurhistorisch landschappelijke kwaliteiten.

Wij verzoeken u om het ontwerp Omgevingsplan Buitengebied en Zanderij op de genoemde punten gewijzigd vast te stellen.

Bijlage
Biodiversiteit en Rode lijst soorten in De Polders

Biodiversiteit en Rode Lijstsoorten in De Polders

Inleiding

Op 6 mei 2019 verscheen het VN rapport van het Intergouvernementeel Platform voor Biodiversiteit en Ecosysteemdiensten (IPBES).
Dit rapport, dat in de nieuwsmedia ruime aandacht kreeg, slaat alarm over de achteruitgang van het aantal soorten planten en dieren op aarde.
Verwacht wordt dat 1 miljoen soorten zullen uitsterven als gevolg van menselijke activiteiten!
In het rapport worden veel van zulke activiteiten benoemd.

Passage uit de "Summary for policymakers" van het IPBES-rapport

16. Due to expansions of infrastructure, extensive areas of the planet are being opened up to new threats (*well established*) {2.1.11}. Globally, **paved road lengths are projected to increase by 25 million** kilometres by 2050, with nine tenths of all road construction occurring within least developed and developing countries. The number of dams has escalated in the past 50 years. Worldwide, there are now about 50,000 large dams (higher than 15 metres) and approximately 17 million reservoirs (larger than 0.01 hectares OR 100m2) {2.1.11}. **The expansions of roads,** cities, hydroelectric dams, and oil and gas pipelines can come with high environmental and social costs, including deforestation, habitat fragmentation, biodiversity loss, land grabbing, population displacement, and social disruption including for indigenous peoples and local communities *(established but incomplete). ….*

Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat monocultuur in de akkerbouw, land- en tuinbouwsector, mede leidt tot verder verlies van biodiversiteit.
In de akker- en tuinbouw worden o.a. zeer schadelijke gewasbeschermingsmiddelen gebruikt. Ook klimaatverandering, stikstofuitstoot, verstedelijking en overbevolking, overbevissing en ontbossing dragen sterk bij aan de wereldwijde achteruitgang van flora en fauna.

Op lokaal niveau zijn de Vosse- en Weerlanerpolder en de Oosteinderpolder in Hillegoms van cruciaal belang voor behoud van biodiversiteit in deze regio.

Noot
Wereld Natuur Fonds: gezamenlijk vuist maken voor wereldwijd biodiversiteitsakkoord
www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?utm_source=newsletter&utm_medium=e-mail&utm_campaign=user-mailing&msg=25159

Rode Lijstsoorten in De Polders

De Vosse- en Weerlanerpolder en de Oosteinderpolder (De Polders) beslaan circa 100 hectare open veenweidegebied.
Het natuurrecreatiegebied in de Vosse- en Weerlanerpolder is in beheer van het Zuid Hollands Landschap.

De Hillegomse polders zijn een aaneengeschakeld gebied voor dieren.
Bovendien zijn de Hillegomse polders een veel grotere schakel voor onder meer vogels om te overleven. Het gaat om vogels die in de herfst- en wintermaanden in noord Afrika verblijven, maar in het voorjaar naar Nederland afreizen en jaarlijks in dit gebied broeden, zoals o.a. de Grutto en Tureluur. Omgekeerd zijn de wintergast/doortrekvogels onder meer uit Oost-Europa op de Hillegomse polders aangewezen voor hun verblijf gedurende de wintermaanden.
Momenteel zijn 119 vogelsoorten in genoemde gebieden in de afgelopen jaren op grond van veldwerkinventarisaties vastgesteld en gefotografeerd **(zie bijlage pagina 8)**. Een groot deel van de vogels foerageren er ieder jaar en er zijn ook veel soorten die er broeden.
Het gaat daarbij ook om vogels die op de Rode lijst staan van kwetsbare en bedreigde soorten.

Op de Rode Lijsten staan de bedreigde soorten, waar beschermingsmaatregelen voor nodig zijn om deze soorten weer in aantal te laten toenemen.

De Slobeend
Een paartje aan een oeversloot in de Vosse- en Weerlanerpolder

Rode Lijst vogelsoorten die in de Hillegomse polders zijn geïnventariseerd.
Hiervan staan er 34 soorten op de Rode lijst voor broedvogels en/of wintergasten en doortrekkers.
Rode lijst broedvogels (*) doortrekkers. Rode lijst doortrekkers en wintergasten (*).

Dodaars	(*)	Bontbekplevier	(*)	Engelse kwikstaart	(*)
Kleine zilverreiger	(*)	Kemphaan	(**)	Paapje	(*)
Wilde zwaan	(*)	Wulp	(*)	Tapuit	(*)
Smient	(*)	Grutto	(*)	Kramsvogel	(*)
Pijlstaart	(*)	Tureluur	(*)	Ringmus	(*)
Slobeend	(*)	Overloper	(*)	Huismus	(*)
Wintertaling	(*)	Watersnip	(*)	Keep	(*)
Zomertaling	(**)	Visdief	(**)	Kneu	(**)
Nonnetje	(*)	Ransuil	(*)		
Grote zaagbek	(*)	Boerenzwaluw	(*)		
Bruine kiekendief	(**)	Huiszwaluw	(*)		
Torenvalk	(**)	Graspieper	(*)		
Waterhoen	(*)	Gele kwikstaart	(*)		

Van de Hillegomse polders maken jaarlijks circa 3500 tot 4000 vogels gebruik

De Hillegomse polders hebben een grote variatie aan flora en fauna. Tot heden zijn veel soorten gedetermineerd. Ook kwetsbare en beschermde Rode lijst dier- en plantsoorten zoals o.a.

Dagvlinders:
22 soorten waarvan 1 op de Rode lijst voor dagvlinders:
Bruin blauwtje.

Nachtvlinders (macro en micro):
134 soorten waarvan 18 op de Rode lijst nachtvlinders te weten:
Tweestip-orvlinder
Leverkleurige spanner
Geelschouderspanner
Valeriaandwergspanner
Draak
Dromedaris
Kameeltje
Paddenstoeluil
Graanworteluil
Spurrie-uil
Agaatvlinder
Schaapje
Tweekleurige heremietuil
Gele duinrietboorder
Gele lisboorder
Gestippelde rietboorder
Egelskopboorder
Russenuil.

De Rugstreeppad heeft zijn standplaats in de Hillegomse polders

Amfibieën:
4 soorten waarvan 1 op de Rode lijst: de Rugstreeppad.

Zoogdieren:
8 soorten waarvan 2 op de Rode lijst: de Haas en het Konijn.

Libellen: 10 soorten.

Overige insecten: 117 soorten.

Geleedpotigen: 13 soorten.

Waterdrieblad is een plant die op de Rode lijst staat en in de Oosteinderpolder is gevonden.

Flora:
In de Hillegomse polders zijn meer dan 250 soorten inheemse planten aangetroffen, waarvan 7 Rode lijst vaatplanten en 3 beschermde soorten.

De Rode lijstsoorten zijn:
Gulden sleutelbloem, Brede waterpest, Zomerklokje, Waterdrieblad, Korenbloem, Selderij en Waterscheerling.

Mossen en korstmossen: 10 soorten.

Paddenstoelen: 50 soorten.

In de lente bloeit **het Zomerklokje** in de Vosse- en Weerlanerpolder

Onlangs kwam SOVON Vogelonderzoek Nederland met zeer verontrustende cijfers dat de boerenlandvogels sinds 1990 met maar liefst 70% zijn afgenomen. Vooral weidevogels zoals de Grutto en Tureluur worden met uitsterven bedreigd, maar ook soorten zoals de Scholekster en Wulp gaan snel achteruit. Het aantal Grutto's is vanaf 1990 met meer dan 63% in Nederland afgenomen, terwijl Nederland het voornaamste broedgebied is voor deze vogel in de wereld.

Voor meer informatie:
www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/grutto

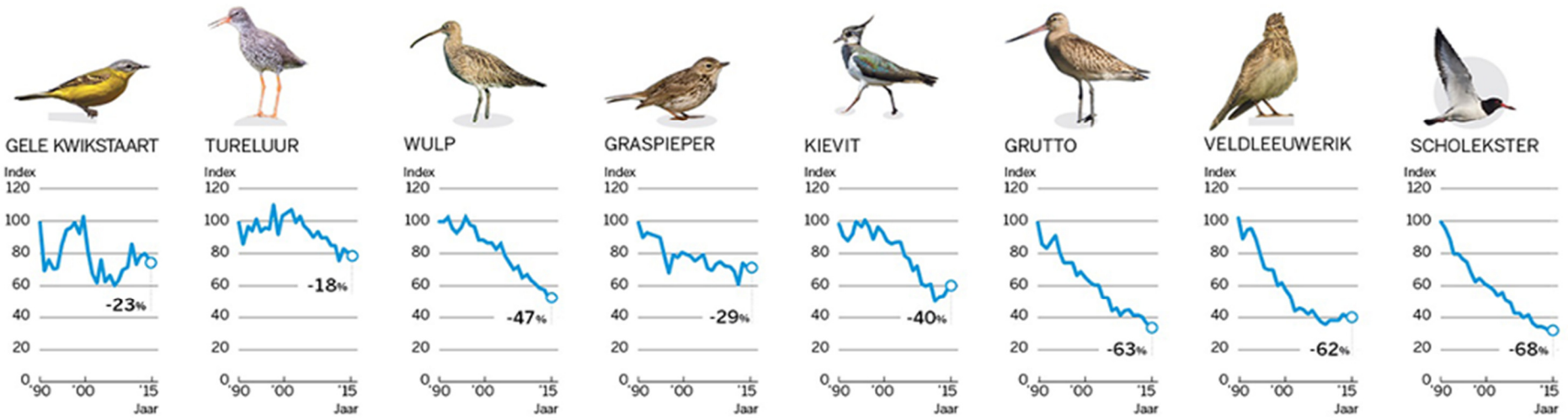

De achteruitgang van weidevogels in Nederland vanaf 1990 tot en met 2015.
De Rode lijstsoorten ; Grutto, Tureluur, Gele kwikstaat, Graspieper komen voor in de Vosse- en Weerlanerpolder en de Oosteinderpolder.

Vogelbescherming Nederland - Europese verkiezingen 2019: biodiversiteit is hét thema
www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?utm_source=newsletter&utm_medium=e-mail&utm_campaign=user-mailing&msg=25179

Samenvattend

De Hillegomse polders zijn gebieden van cruciaal belang voor bedreigde dier- en plantensoorten.
De Vosse- en Weerlanerpolder en de Oosteinderpolder zijn erg kwetsbaar, omdat de natuurwaarden van deze polders niet zijn beschermd.
Aantasting van genoemde gebieden kan grote gevolgen hebben voor verdere verlies van biodiversiteit in de regio Duin- en Bollenstreek.
Vooral voor beschermde flora- en fauna Rode lijstsoorten, die met uitsterven worden bedreigd.
Daarom moeten de Hilllegomse polders worden beschermd door deze gebieden onder te brengen bij het Natuurnetwerk Nederland.

Vereniging Behoud de Polders Hillegom
Vereniging Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland

Bijlage 1.

Aantal vogelsoorten in de Vosse- en Weerlanerpolder, Oosteinderpolder geïnventariseerd en waargenomen.
Rode Lijst broedvogels (*), RL wintergast / doortrekker (*)

Fuut
Dodaars (*)
Aalscholver
Kleine zilverreiger (*)
Grote zilverreiger
Blauwe reiger
Purperreiger
Ooievaar
Lepelaar
Wilde zwaan (*)
Knobbelzwaan
Rietgans
Kleine Rietgans
Kolgans
Grauwe gans
Grote canadese gans
Rotgans
Brandgans
Bergeend
Casarca
Nijlgans
Smient (*)
Wilde eend
Krakeend
Pijlstaart (*)
Slobeend (*)
Wintertaling (*)
Zomertaling (**)
Tafeleend
Kuifeend
Nonnetje (*)
Grote zaagbek (*)

Blauwe kiekendief (**)
Bruine kiekendief
Sperwer
Havik
Buizerd
Torenvalk (**)
Slechtvalk
Fazant
Waterhoen (*)
Meerkoet
Scholekster
Kluut
Bontbekplevier (*)
Kleine plevier
Kievit
Kemphaan (**)
Kanoet
Wulp (*)
Grutto (*)
Tureluur (*)
Zwarte ruiter
Groenpootruiter
Bosruiter
Witgat
Oeverloper (*)
Houtsnip
Watersnip (*)
Bokje
Kokmeeuw
Stormmeeuw
Zilvermeeuw
Kleine mantelmeeuw

Visdief (**)
Houtduif
Holenduif
Turkse tortelduif
Halsbandparkiet
Ransuil (*)
Ijsvogel
Grote bonte specht
Boerenzwaluw (*)
Huiszwaluw (*)
Graspieper (*)
Gele kwikstaart (*)
Engelse kwikstaart (*)
Grote gele kwikstaart
Witte kwikstaart
Winterkoning
Heggenmus
Roodborst
Zwarte roodstaart
Paapje (*)
Roodborsttapuit
Tapuit (*)
Merel
Kramsvogel (*)
Koperwiek
Zanglijster
Sprinkhaanzanger
Rietzanger
Kleine karekiet
Fitis
Tjiftjaf
Grasmus

Zwartkop
Goudhaan
Vuurgoudhaan
Pimpelmees
Koolmees
Staartmees
Boomkruiper
Spreeuw
Gaai
Ekster
Kauw
Zwarte kraai
Ringmus (*)
Huismus (*)
Vink
Keep (*)
Sijs
Kleine barmsijs
Groenling
Putter
Kneu (**)
Geelgors
Rietgors

Foto’s © Mario Penaat

Bron flora en fauna inventarisaties: Vereniging Behoud de Polders en Waarneming.nl

Uitgave Vereniging Behoud de Polders en de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland

december 2020